

HORSKÁ NAUČNÁ STEZKA POTŮČKY

GEBIRGSLEHRPFAD POTŮČKY

6

4,5 km
771 m n.m. ▶ Pod Pískovou skálou

Zaniklá osada Pila / Verschwundene Ortschaft Pila (Brettmühl)

6 Zaniklá osada Pila

V těchto místech se nacházela osada Pila (původně Brettmühl), která vznikla snad již koncem 15. století v blízkosti staré pily, jež dodávala dřevo pro důlní provozy v okolí. Pila, která stávala poblíž zastávky č. 5, byla v provozu až do roku 1906. Byla vybavena vodním kolem, na něž byla přiváděna voda z říčky Černá dodnes zčásti patrným vodním příkopem dlouhým téměř 700 m.

V okolí osady se těžily rudy železa a v malém také rudy stříbra. Ještě v 80. letech 19. století byl obnoven provoz na dole Anna – Michael, v němž se prostřednictvím několika štol a šachet dobývaly rudy vizmutu. Na počátku 20. století byl důl modernizován a rozšířen a zaměstnával až 40 horníků, důlní práce byly ukončeny až v roce 1923. Hlavní štola Rudolf byla otevřena ještě po 2. světové válce při neúspěšném průzkumu na uran.

Pila byla vždy jen drobnou osadou. Ve 40. letech 19. století zde žilo 75 obyvatel v sedmi daleko od sebe postavených domech, k roku 1930 je uváděno 10 domů s 84 obyvateli. V roce 1866 zde vznikla kaplička svatého Jana Křtitele se zvonem, kterou před svým domem č. 6 postavil sedlák Ludwig Korb. Osada zanikla po 2. světové válce. S výjimkou papírny na soutoku Černé a Podleského potoka, která pod Pilu patřila, a bývalé státní hájovny, byly všechny domy zbořeny.

Ve 20. letech minulého století bylo v Pile na pravém břehu Černé vybudováno velké koupaliště, které se stalo oblíbeným cílem výletů lidí z širokého okolí, byla zde i restaurace. Po roce 1945 koupaliště zaniklo, jeho poloha je však dodnes patrná podle zbytků mohutných obvodových zdí.

Osada Pila kolem roku 1925, v popředí vlevo stará pila v údolí Černé, uprostřed nahoře dům č. 7 a při pravém okraji dům č. 6 s kapličkou sv. Jana Křtitele. Celý svah je dnes zarostlý lesem.

Die Ortschaft Pila (Brettmühl) um 1925, im Vordergrund links das alte Sägewerk im Schwarzwasserthal, in der oberen Mitte Haus Nr. 7 und am rechten Rand Haus Nr. 6 mit der Kapelle des Hl. Johannes des Täufers. Heute ist der gesamte Hang mit Wald bewachsen.

6 Verschwundene Ortschaft Pila (Brettmühl)

Hier befand sich die Ortschaft Pila (ursprünglich Brettmühl), welche vermutlich Ende des 15. Jahrhunderts in der Nähe einer alten Sägemühle entstand, die Holz für den Bergbau in der Gegend lieferte. Das Sägewerk, das in der Nähe der Station Nr. 5 stand, war bis 1906 in Betrieb. Es war mit einem Wasserrad ausgestattet, das durch einen bis heute sichtbaren Graben von fast 700 m Länge mit Wasser aus dem Fluss Černá / Schwarzwasser versorgt wurde.

In der Nähe der Siedlung wurden Eisenerz und eine kleine Menge Silbererz abgebaut. In den 1880er Jahren wurde der Betrieb auf der Grube Anna-Michael wieder aufgenommen, in der durch mehrere Stollen und Schächte Wismuterz abgebaut wurden. Zu Beginn des 20. Jahrhunderts wurde das Bergwerk modernisiert und erweitert und beschäftigte bis zu 40 Bergleute. Der Betrieb wurde erst 1923 stillgelegt. Der Hauptstollen Rudolf wurde nach dem Zweiten Weltkrieg im Zuge einer erfolglosen Uranexploration eröffnet.

Brettmühl war immer nur eine kleine Siedlung. In den 1840er Jahren lebten hier 75 Einwohner in sieben weit auseinander stehenden Häusern, 1930 waren es 10 Häuser mit 84 Einwohnern. Im Jahr 1866 errichtete der Bauer Ludwig Korb vor seinem Haus Nr. 6 die Kapelle des Hl. Johannes des Täufers mit Glocke. Nach dem Zweiten Weltkrieg verschwand die Siedlung. Mit Ausnahme der Papierfabrik am Zusammenfluss der Bäche Černá und Podleský, die zu Brettmühl gehörte, und dem ehemaligen staatlichen Forsthaus wurden alle Häuser abgerissen.

In den 1920er Jahren wurde in Brettmühl am rechten Ufer des Schwarzwassers ein großes Schwimmbad gebaut, das zu einem beliebten Ausflugsziel wurde. Dort gab es auch ein Restaurant. Nach 1945 verschwand das Schwimmbad, sein Standort ist jedoch noch an den Resten der massiven Mauern zu erkennen.

Dům č. 6 a kaplička sv. Jana Křtitele v roce 1939.
Haus Nr. 6 und die Kapelle des Hl. Johannes des Täufers im Jahr 1939.

Kaplička sv. Jana Křtitele a domy č. 6 (vpravo) a 7 v Pile v roce 1927.
Die Kapelle des Hl. Johannes des Täufers und die Häuser Nr. 6 (rechts) und 7 in Pila / Brettmühl im Jahr 1927.

Koupaliště v Pile okolo roku 1930.
Freibad in Pila / Brettmühl um 1930.

